

07633 mož med 282000, to so pač velikanske izgube, ona pa le še ni in ga najbrže kmalu tudi ne bo.

Smrt kralja Milana.

Grof Eugen Zichi, ki se je pred par dnevi vrnil Dunaja v Budapešto pripoveduje na tamkajšnjih dnikih parlamenta zanimive podrobnosti o zadnjih ah kralja Milana, kateremu je bil zvest prijatelj in je tudi oči zatisnil. Med drugimi je tudi rekel deče: «Kralj Milan je mogel prestati težek, bolečin in smrtni boj. Bilo mi je strašno, zadnji boj tega čnega moža gledati. Večkrat prijele so ga bole- ne tako hudo, da je v obupu iskal revolverja, da se končal. Jaz sem orožje skrnil in ga dal služniku shranitev. Ako so bolečine deloma ponehale, objel e in rekel: «Ali ni grozovitó tako mlad umreti?» dno in zopet je ponavljal: «Jaz sem popolnoma abel, meni ni več pomoči.» Ko ga je enkrat kašelj šno davil, pogledal me je kralj topo in klical v omer: «Zichy! Samo v Srbijo ne!» V zadnjih eh sem se odločil buletin brez komentarja brzvoja- v Belgrad. Bilo je primerno, dvoru stanje bolezni naniti. Ednak brzjovav oddal se je tudi na kra- o natalijo, koji odgovor pa je prišel ravno, v em trenutku, ko sem jaz kralju Milanu zatisnil . Iz Beligrada ni prišla nobena brzjovavka, pač pa je prikazal srbski poslanik Kristić, v stanovanju ana. Brzjovavilo se mu je iz Beligrada in naročilo zvedeti o tem položaju. Jaz stopim k postelji Mi- ovi in pravim: Kristić je tukaj. Prinesel je sporo- iz Beligrada. Kralj je odgovoril: «Naj vstopi.» or, ki sta ga govorila vršil se je v srbskem jeziku. vsebino tega govora ne vem. Samo toliko sem ogel opaziti, da Milan vspricho vsega, svojega sina o ljubi. Ko se je Kristić odstranil prijel je Milan ojo roko in rekel: «Šaša ga je poslal, Šaša moj ljeni sin». Milan bil je do zadnjega trenutka pri i zavesti. Še na dan svoje smrti kazal je zanimanje za vse dogodke. — Ko se je njegov kralj Aleksander poročil, poslal je Milan našemu rju Francu Jožefu pismo, v katerem prosi vladarja i mu pripustil v svoji državi ped zemlje, kjer bi amogel odpočiti. Cesar mu je spolnil to željo, adi se ga je iz Beligrada napadalo, da bi se truplo eljalo v Srbijo. Vladar rekel je srbskemu posla- : «Ako mi vi eno vrsto od Milana pokažete, v ri bi se bil on drugače izrazil, kakor je on od e prosil, bodem rad v premembo Moje odredbe lil.» Grof Zichy poroča dalje: «Ko sem povelje a Veličanstva izvršil in v svrhu poročila o po- u pred vladarja stopil, mi je Njegovo Veličanstvo : «On bil je res Moj prijatelj, pod vsemi raz- mi Moj prijatelj; on ni nikoli, tudi ne en tre- x omahaval.

Kralj Milan — Štajerc?

Zanimivo je slišati nekoliko preteklosti o rajnem em razkralju Milanu in vredno, da se pri tem liko pomudimo.

Pred dobrimi petdesetimi leti obiskal je srbski knez Mihael Obrenović Rogaško-Slatinske toplice kjer se je mudil dalje časa. V času tega bivanja v toplicah seznanil se je z brhko deklico Ano Berghaus, hčerko nekega topliškega služnika. Živahna deklica dopadla se je življenjaveselemu in darežljivemu knezu tako, da so se o njiju kmalu začele vsakovrstne go- vorice razširjati.

Ne dolgo po knezovem odhodu porodila je Ana Berghaus čvrstega sinčka, ki se ga je krstilo za Vilhelm Berghaus. Resnica je, da je knez Mihael, ko je to zvedel, tej mladi materi poslal večjo vsoto de- narja in tudi pozneje mesečno podporo dajal. Razen tega povprašaval je knez večkrat po tem mladeniču. Ana Berghaus poročila se je potem z krojačem in lišnim posestnikom Schiffererjem v Rogatcu, kate- remu je porodila tudi enega dečka. Družina živela je v najboljših razmerah.

Mali Vilhelm Berghaus zrastel je pri svoji ma- teri, uspeval divno in obiskaval šolo do svojega de- setega leta v Rogatcu. Njegov učitelj bil je še zdaj v bližini Sv. Jurija ob južni železnici živeči nadučitelj Oratsch. Sošolci in tovariši v mladosti, eden izmed teh, sanitetni svetovalec dr. Hoisl v Gradcu, kakor tudi prebivalci Rogatca imenovali so brhkega Vilhelma vedno samo Obrenovića.

Resnica je tudi, da sta pričetkom leta 1860 se v Rogatcu prikazala dva Srba in mladeniča vzela seboj, da sta ga v samostanu Krušadol dalje izobra- ziti pustila. Pozneje prišel je Vilhelm v svrhu višje izobrazbe v Paris.

Tako daleč odgovarja toporočilo pripovedkam. Nato pa zatrjuje nek zanesljiv poročevalec in sicer z ozi- rom na poročila, katera da je on od duhovniške strani prejel, da se je ta Vilhelm Berghaus po smrti kneza Mihaela prelevil v srbskega kneza in se po- zneje svetu pokazal kot srbski kralj Milan.

Mati njegova umrla je še le pred par leti. Ona bila je vedno ponosna na svojega sina, kneza Milana. Njen drugi sin iz zakona Schifferer bil je klepar (špengler). Leta 1875. potoval je s potrebnimi doku- menti opremljen v Beligrad, da bi videl svojega po- polbrata, a od tistega časa izginil je brez sledu in vsa popraševanja po njem ostala so brezvspešna.

Mi omenimo, da je po Gotha-vem dvornem kole- darju kralj Milan dne 10. avgusta 1854. leta, kot sin Miloša Obrenovića in njegove soproge Marije, rojene Kartagi, zagledal luč sveta.

Zunanje novice.

Krvav zločin pred sodiščem. Pred napoljskem porotnem sodiščem je stal neki Jakob Simesti, po poklicu biserar. Bil je obtožen, da je v listopadu mi- nolega leta zaklal gostilničarja Antona Negrinija, čegar hčer je imel za ljubico. Simesti se je branil s trditvijo, da se je z Negrinijem sprl ter ga zaklal v samobranu. Ko je odredil sodnik med obravnavo majhen premor, je skočila k obtožencu njegova lju- bica ter mu pljunila v lice. Med tem, ko so stra- žarji odstranjevali dekleta, je planil nad Simestija

njen brat ter mu zaril v srce nož. Obtoženec je izdehnul dušo na mestu.

Troje srečnih šivilj. Pri žrebanju dunajske sirotinske loterije, ki je bilo objavljeno 20. m. m., je pripadel glavni dobitnik v znesku 20.000 kron trem siromašnim šiviljam, ki so skupaj kupile za eno krono srečko.

Italijanski ropar Musolino si kupuje žganje konjak. Italijanski listi pripovedujejo tale dogodek: Ropar Musolino je prišel pred kratkim v mestece Doscianova, kjer ga pozna večinoma prebivalstva. Šel je v kavarno, kjer je čital časopis poročnik orožniškega oddelka, ki je lovil Musolina. Musolino je poročnika pozdravil in si pri kavarnarju, ki je Musolina dobro poznal, kupil steklenico konjaka ter mirno odšel. Sele čez eno uro je izvedel poročnik, kdo je bil mož, ki ga je pozdravil v kavarni. Seveda je bil takrat Musolino že na varnem. Značilno za prebivalce dotičnega mesta je, da ni hotel nihče izdati roparja, dasi bi bil lahko zaslužil razpisanih 14 tisoč goldinarjev.

Spečo ženo je zadavil v Tovarniku kmet Milan Hadžić v noči 13. m. m. Stano Hadžić so našli 14. m. m. mrtvo v postelji in zdravnik je dognal, da je zadavljena. Omožena je bila komaj 4 mesece. Mož je umor priznal ter dejal, da je zadavil ženo iz sovraštva, katero je občutil do nje od 1. dne svojega zakona. Takoj se jo je hotel znebiti. Končno je sklenil da umori njo in sebe, a izvršil je le prvo.

Grozen zločin. Časniki poročajo, da se je prejšnji mesec zgodil v Sibiriji (Kot. Brod) zločin, kakoršen se pa dogaja redko na svetu. Josip Zulić, 38 let star, je zaklal svojo ženo Rozo. Ko je vso razmrcvaril je zaklal še troje svojih otrok: 8letno Zofko 6letnega Bogdana in 3letnega Dušana. Nato je poklal svojo govejo živino: kravo, telico in tele, nato še mačko in psa. Ko je poklal vse, kar je bilo v hiši, je šel k orožništvu ter se javil, izročivši nož, s katerim je klal. Povedal je, da ga je hotela žena zastrupiti. Misli se, da morilec ni nor.

Buri in angleški ujetniki. Neki holandski list je dobil iz Transvaala sledeče poročilo: Včeraj sem se srečal z angleškim vojakom, ki je bil že trikrat ujetnik Burov. Pripovedoval je, da Buri svojim ujetnikom slečejo uniforme, jim vzamejo orožje in prtljage ter jih pošljejo potem nazaj v angleški tabor. Buri imajo navado, da ujetnikom razložijo, kako krivična je vojna Angležev proti burskima republikama. Omenjeni vojak je dejal, da so bili vsi angleški ujetniki prepričani, da imajo Buri prav. In sedaj je dotični angleški vojak, kakor tisoč in tisoč drugih, pripravljen, da se da ujeti, sleči in poslati nazaj v angleški tabor še četrtič!

Ogromen morski volk. Iz Trsta poročajo, da je Lloydov parnik „Amisa“ prejel ogromnega 500 klg. teškega morskega volka. Najtežji, doslej ujeti morski volk je tehtal baje samo 63 klg. Mora biti pač velika mrcina.

Žalostna usoda ženina. 25-letni uradnik kmetiške posojilnice v Slanem na Češkem, g. Josip Ducha se je nameraval drugo jutro poročiti z gdč. Holubovo.

En dan prej se je peljal v Pardubice, od ondi pa šel peš v Hrochov, da povabi in vzame seboj svatbo svoje stariše. Ali pot je bila čimdalje slabša, mraz vedno hujši. Doucha je omagal, sedel in zaspal. Ko se je zbudil je čutil, da so mu zmrznile roke, noge in nos. Hoditi ni mogel več in bil je toli slaba da ni mogel niti poklicati nekega moža, ki je blizu mimo. Ob 11. uri ponoči pa se mu je posrečilo sprožiti revolver v svoje prsi. Drugo jutro so ga našli nezavestnega ter ga prepeljali v praško bolnišnico, kjer je umrl.

Zverski oče in tast. V češkem mestu Rozmita je storil 80letni stari Jos. Brda, bivši župan, grozno zločin. Ponoči je napadel svojega sina in njegovo ženo, ko sta spala ter jima razklal glavi. Potem skočil v vodnjak ter se utopil. Morilec je bil veljipijanec in ni imel nikoli dovolj denarja.

Nemirna gora. Iz Curiha v Švici poročajo, da grozi dolini Travers v Neuenburški Juri velika nevarnost. Pri Noiregnu so veliki lomi cementa in apnenca. Nekaj časa sem pa se opaža, da je hrib počil in v njegovi notranjosti grmi. Geologi sodijo, da se ves hrib, na milijon meterskih centov, premika in da se odloži, ko nastane južno vreme, ogromen kos hriba ter se spusti v dolino. V nevarnosti je cesta, železniška proga in nekaj vasi. Reka Avrense bo preplavila dolino, ako jo zasuje ondi hrib.

Parnik se je potopil. Iz New-Yorka poročajo, da se je parnik „City of Rio de Janeiro“ z 122 osebami potopil. Rešilo se je 79 oseb. Američanski komandant Wildmann in njega žena sta utonila. Kapitan ladje je ostal do zadnjega na poveljniškem mostiču in utonil. Parnik je vozil tovore vredne pol milijona dolarjev, med temi je bilo za 600 tisoč mark zlata.

24 ljudi umorila. V Boliniji, v južni Rusiji, v vasi Kalinovka so zaprli nedavno navadnega delavca in njegovo soprogo, ker sta oropala in umorila tekočih treh let 24 ljudi. Izdal ju je lastni sinček. In res, našli v njegovi hiši krvavo obleko zadnje njegove žrtve, nekega lončarja, kateri je prosil morilca ponačiča. V ječi je priznal, da je umoril in oropal 24 ljudi, njegova žena pa mu je pomagala. V njegovih rilčevih omari so našli pri hišni preiskavi precej tihotakov, katere je nabral zverinski človek pri svoji žrtvah.

Osveta grških razbojnikov. Pred kratkim so ujeti razbojniki v vasi Velandis pri Elassoni posestnika Dimitrija Čelingasa ter so zahtevali zanj od njegove rodbine veliko odkupnino. Toda Čelingas je ušel brez odkupnine, a to je razbojnike tako razjarilo, da so na drobne kosce razsekali begunčevu ženo in otroka. Pa to še ni bilo dovolj, zažgali so tudi vse Čelingasovo posestvo.

Dvojčki v poštnem zavitku. Iz Krakova v Galiciji se poroča, da se je tam v mestu našel pravilno zapakirani zapečaten poštni zavitek, ki je naredil veliki škandal, kakor da bi ga bil kdo na pošto idoč zgubil. Ko je zavitek na policiji odprl, bili sta notri dve mrtvi trupli dveh novorojenih otrok, katera sta bila zapakirani kakor dvojčka. Zdravniška preiskava je dognala,

sta bila otroka tri do pet dni stara in potem zadavljena. Kdo je to grozno hudodelstvo naredil, se ne ve nič.

„Pil“ bi še vsak hudič plačal pa nič. Delavec K. Č. je prišel v neko gostilno v Ljubljani in si je dal prinesiti vina, žganja in kruha. Ko je vse povžil, je vstal in hotel oditi, ne da bi plačal. Toda gostilničar ga je ustavil ali zastonj, kajti Č. je bil suh, kakor cerkvena miš.

Deklica kot raznašalec peciva. Na kolodvoru v Hamburgu aretirali so neko deklico, ki je bila oblečena v moško obleko in raznašala pecivo (kruh). To storila je zategadelj, ker je v prešnji službi tako malo zaslužila, da ni mogla živeti.

Kraljev grob oropan. V Rimu udrli so zlikovci v grob lansko leto umorjenega kralja Humberta, ter vkradli železno krono, redovni križ in oropali nekaj oltarjev.

Razne stvari.

Kdor hoče zadruga ali krajna gospodarska društva ustanavljati, naj si naroči tiskovino „Landwirtschaftliche Ortsvereine“ od barona Friderik Karl Rokitsanský. V tej knjižici se nahaja vse na kratko in natančno popisano, kar se v to svrhu potrebuje. Naslov se naredi: „Verwaltung der Bauernbündler, Graz, Hauptplatz 14, II. St.“ in se v pismu pridene marka 10 kr. za eden izstis, ali eno krono za deset izstisev.

Vinski sejem v Gradcu. Graški mestni odbor vpripori vsako leto dva sadna in vinska sejma, v jeseni in spomladi. Prihodnji vršil se bo od 11. do 14. aprila in je nujno potrebno, da se ga tudi spodnjestajski kmečki vinorejci udeležijo, ker pri tem vinskem sejmu nudi se najboljša prilika vino dobro in proti gotovini prodati. Sejmska vstopnina se ne pobira, pojasnila daje graški mestni zastop, pisma je pošiljati v nemškem jeziku pod naslovom: An den löblichen Stadtrath in Graz. Miponavljamo še enkrat, graški vinski sejem je najugodnejša prilika za prodajo vina.

Našim naročnikom. Tiste gospode naročnike, kateri naročnine še niso poravnali, prosimo, da se poslužijo danes v listu priloženega poštnega čeka za vplačanje enoletne naročnine 60 krajcarjev, da se jim list tudi v naprej redno pošilja. Dalje opozarjamo, da se bode od zdaj zanaprej samo tistim „Štajerc“ poslal, kateri poleg naročila vsaj polletno naročnino 30 krajcarjev pošljejo. Dopisnica brez denarja ne zadostuje, in se na tisto ne bo oziralo.

Iz Medjimurja. (Otroka zgorela.) V občini Šprinc, fare Štrigova, zgodil se je žalosten dogodek. Na pusten večer ostala je žena Engelič Valenta sama z dvema otrokoma doma; starejši bil je star 6 let, mlajši 4 leta. Žena Neža je zvečer ob 6 uri spravila oba otroka spat, vsakega na eno klop pri peči, nato pa odšla k Schenpaherju, kakih 10 minut oddaljeno od tam pa k svojim starišem, kjer se je vsega skupaj 1 uro pomudila in se nato vrnila domov. Ko odpre vežna vrata, pa o groza, veža bila je napolnjena

z dimom, ko pa še odpre sobine duri, je skoraj omedlela. Soba bila je napolnjena še bolj z dimom, kar je povzročila tleča postelj. Ko so se vrata odprla, puhal je v sobo zrak, in postelja gorela je s polnim plamenom, na klopi pa zagleda nesrečna mati svoja že mrtva otroka. Mati se še bolj prestraši, vrata zapre ter zbeži pomoči iskat. Ko so ljudje prišli je starejši fant že zgorel, da so mu že noge odpadle in bil je črn kot lonec, a mlajši se je zavil v mokre cunje, on se je od dima zadušil in so mu obgorele samo noge. Zgorelo je skoraj vse pohištvo in obleka. Nesrečna mati je pred sodnikom izpovedala, da je mogel ogenj priti iz peči in da se je starejšega fanta postelj od pečnice vžgala, potem da je mogel fant hiteti k postelji, katera se je užgala. Ko bi bil ogenj tudi še iz hiše izbruhnil, bi gotovo zgorel cel Šprinc, ker pihal je močen sever. Kmetje, posebno žene, pazite na svoje otroke in ogenj.

Močna narava. Andrej Horvat, delavec v Ptujju zašel je dne 26. februarja zvečer v pijanosti na travnik k bolnišnici, padel tam na kup snega in misleč, da leži doma v postelji, se je slekel do srajce ter zaspal. 27. februarja zjutraj našla ga je neka kmetica nezavestnega ležati in nato stvar naznanila. Horvat, kateregaso prenesli v bolnišnico je že okreval. Prav nezapopadljivo je, da je Horvat pri mrazu —8° slečen ponoči na prostem prebil in da ni zmrazil.

Hofrat Ploj ti ne slutiš! V ponedeljek dne 25. m. m. bil je Franc Kaučič, stavbeni risar pri gosp. Krambergerju pri ptujskem kazenskem sodišču na pet dni ječe obsojen, ker je pri shodu v Sv. Lovrencu dne 26. decembra 1900 g. Wutschinata večkrat s svinčnim držajem svoje palice po glavi tolkel tako, da je slednji več ran dobil. Zastopnik tožitelja je bil dr. Ambrositsch, zatoženca zastopal je g. dr. Jurtela. Ko je g. dr. Jurtela neko pričo vprašal, če je res videla, kako je Kavčič po Wutschini tolkel, odgovori priča: „Ja gospod doktor, Vi ste ja tudi zraven stali!“ Toraj so doktorji njim na čast uprizorjenem masakru direktno prisostvovali.

Gospodarske stvari.

Ohranitev rodovitnosti sadnim drevesom. Kadar je dobra sadna letina, mislijo sadjarji, da bodo drevesa v prihodnjem letu manj rodovitna, češ da bodo potrebovala eno ali več let, da se odpočijejo. Ta nazor je opravičen samo tam, kjer so drevesa prepuščena sama sebi. Ako drevo vse redilne snovi porabi za razvoj sadu, je naravno, da to ovira tvorjenje cvetnih oces. Potem seveda poteče nekaj časa, predno se sadna očesa zamorejo razviti toliko, da drevo more cvesti in roditi sad. Neenakomerna rodovitnost pa se prepreči, ako se drevesa s pravočasnim obrezovanjem pomlajajo in ako se jim primerno gnoji. Namen dobrega in primerne obrezovanja je, odstraniti vse, kar ni potrebno, in skrbeti zato, da se sad bolj redi; povrh pa ostane toliko sokov, da se morejo razviti očesa za prihodnje leto. Seveda se mora to